

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE

Zagreb, rujan 2017.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O MINISTARSTVU	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2016.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Metode i postupci revizije	14
	Nalaz za 2016.	15
III.	MIŠLJENJE	23

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/17-01/6
URBROJ: 613-02-01-17-6

Zagreb, 13. rujna 2017.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE ZA 2016.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Ministarstva zaštite okoliša i energetike (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2016.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 16. siječnja do 13. rujna 2017.

I. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Do 16. listopada 2016., Ministarstvo je obavljalo upravne i druge poslove prema odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12, 39/13, 125/13 i 148/13), a nakon toga prema odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 93/16 i 104/16). Djelokrug Ministarstva obuhvaća poslove koji se odnose na zaštitu i očuvanje okoliša i prirode u skladu s politikom održivog razvoja Republike Hrvatske, upravljanje vodama te upravne i druge poslove iz područja energetike. Ministarstvo obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na opću i sektorsku politiku zaštite okoliša u ostvarivanju uvjeta za održivi razvitak; gospodarenje otpadom, zaštitu zraka, tla, voda, mora, biljnog i životinjskog svijeta u ukupnosti uzajamnog djelovanja, osiguravanje praćenja stanja onečišćenja te provedbe mjera radi sprječavanja onečišćenja zraka, tla, voda i morskog okoliša, provedbu mjera radi sprječavanja svjetlosnog onečišćenja okoliša; izrađuje prijedloge zakona i propisa iz područja zaštite okoliša (zaštite zraka, tla, mora, klime i ozonskog sloja i zaštite od svjetlosnog onečišćenja okoliša); planira i predlaže strategiju niskougličinog razvoja, strategiju prilagodbe klimatskim promjenama, strategiju održivog razvoja, upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem te planove, programe i mjere za njihovu provedbu te provedbu mjera zaštite; provedbu ciljeva zaštite okoliša utvrđenih planskim i strateškim dokumentima zaštite okoliša i izradu izvješća o stanju okoliša u državi; provedbu procjene utjecaja na okoliš; utvrđivanje mjera, uvjeta i suglasnosti zaštite okoliša; gospodarenje otpadom; izradu i provedbu planskih dokumenata u gospodarenju otpadom; pripremu prijedloga standarda zaštite okoliša; ocjenjivanje uvjeta za rad pravnih i fizičkih osoba iz područja zaštite okoliša; utvrđivanje politike djelovanja, obavljanje upravnog nadzora i nadzora nad stručnim radom Fonda za zaštitu okoliše i energetske učinkovitost, Državnog hidrometeorološkog zavoda, Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, nacionalnih parkova i parkova prirode; upravne i inspekcijske poslove iz područja zaštite okoliša. Nadalje, obavlja poslove u vezi s očuvanjem bioraznolikosti, georaznolikosti, održivim korištenjem prirodnih dobara, očuvanjem i zaštitom dijelova prirode, uključujući zaštićena područja i područja ekološke mreže; osigurava, prati i nadzire provedbu mjera zaštite i očuvanja prirode, koordinira izradu strateških i planskih dokumenata u zaštiti prirode i provedbu operativnih programa sufinanciranih sredstvima Europske unije za područje zaštite prirode te provodi inspekcijske poslove zaštite prirode.

Obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: upravljanje vodama, zaštitu od štetnog djelovanja voda i leda, zaštitu od erozija i bujica; upravljanje vodnim dobrom i njegovo korištenje, navodnjavanje i melioracijsku odvodnju; provedbu zaštite voda i vodnog okoliša od onečišćenja; provedbu zaštite mora od onečišćenja s kopna; korištenje voda za različite namjene, djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda; provođenje upravnog i inspekcijskog nadzora iz područja upravljanja vodama; poslove u vezi s korištenjem pretpripravnih i strukturnih fondova Europske unije i drugih međunarodnih izvora financiranja za projekte vodnog gospodarstva.

Također, obavlja upravne i druge poslove iz područja energetike, istraživanja i eksploatacije ugljikovodika i geotermalnih voda za energetske svrhe te poslove koji se odnose na obnovljive izvore energije i kogeneraciju; izrađuje prijedloge zakona i propisa iz područja energetike (električne i toplinske energije, nafte, naftnih derivata, prirodnog plina, nuklearne energetike, obnovljivih izvora energije, istraživanja i eksploatacije ugljikovodika, energetske učinkovitosti); planira i predlaže strategiju energetske razvitka, obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Sredinom listopada 2016., iz Ministarstva gospodarstva je izdvojena ustrojstvena jedinica i poslovi koji se odnose na energetiku te je navedene poslove preuzelo Ministarstvo zaštite okoliša i prirode. Iz Ministarstva poljoprivrede je izdvojena ustrojstvena jedinica u kojoj su se obavljali poslovi iz područja vodnog gospodarstva te je navedene poslove preuzelo Ministarstvo zaštite okoliša i prirode. Zbog promjene djelokruga poslova i pripajanja spomenutih ustrojstvenih jedinica, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode mijenja naziv u Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i prirode (Narodne novine 10/14 i 17/15), za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva zaštite okoliša i prirode su ustrojene sljedeće ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Glavno tajništvo, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom, Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i mora, Uprava za zaštitu prirode, Uprava za inspekcijske poslove, Samostalni sektor za Europsku uniju, Samostalni sektor za pravne poslove, Samostalna služba za međunarodne odnose, Samostalna služba za unutarnju reviziju te Samostalna služba za odnose s javnošću i protokol. U okviru pojedinih ustrojstvenih jedinica su ustrojeni sektori, službe i odjeli. Za obavljanje inspekcijskih poslova zaštite okoliša su ustrojene Službe inspekcijskog nadzora zaštite okoliša – Područne jedinice Zagreb, Osijek i Šibenik, a za poslove zaštite prirode Službe inspekcijskog nadzora zaštite prirode - Kontinentalna Hrvatska i Jadranska Hrvatska.

Preuzimanjem poslova iz područja vodnog gospodarstva i energetike, u Ministarstvu zaštite okoliša i energetike su ustrojene, pored navedenih ustrojstvenih jedinica, Uprava vodnog gospodarstva i Uprava za energetiku. Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i energetike (Narodne novine 40/17), koja je na snazi od 4. svibnja 2017., ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Glavno tajništvo, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom, Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i mora, Uprava za zaštitu prirode, Uprava za energetiku, Uprava vodnoga gospodarstva, Uprava za inspekcijske poslove, Samostalni sektor za EU fondove, Samostalni sektor za međunarodne odnose, europske poslove i odnose s javnošću te Samostalna služba za unutarnju reviziju.

Početakom 2016. Ministarstvo je imalo 297 zaposlenika, a koncem godine 429. Ukupan broj zaposlenika je najvećim dijelom povećan preuzimanjem zaposlenika zatečenih u obavljanju preuzetih poslova iz područja vodnog gospodarstva od Ministarstva poljoprivrede (101 zaposlenik) te preuzetih poslova od Ministarstva gospodarstva koji se odnose na energetiku (29 zaposlenika).

Zakonski predstavnik Ministarstva od 23. prosinca 2011. do 22. siječnja 2016. bio je Mihael Zmajlović, a od 22. siječnja 2016. do 27. travnja 2017. je dr. sc. Slaven Dobrović.

Planiranje

Financijski plan Ministarstva za 2016. je iznosio 423.909.276,00 kn. Preraspodjelom sredstava, prema Odluci ministra financija od 21. srpnja 2016., smanjen je za 312.500,00 kn ili 0,1 % te je iznosio 423.596.776,00 kn. Izmjenama i dopunama državnog proračuna početkom prosinca 2016., financijski plan Ministarstva je povećan za 305.340.491,00 kn ili 72,1 % te je iznosio 728.937.267,00 kn. Preraspodjelom sredstava, prema Odlukama ministra financija koncem prosinca 2016., povećan je za 3.865.004,00 kn ili 0,5 % te iznosi 732.802.271,00 kn. Rashodi planirani tekućim planom značajno su veći u odnosu na plan iz ožujka 2016., zbog preuzimanja poslova iz područja energetike i vodnog gospodarstva.

Planirani izvori financiranja su, osim prihoda iz državnog proračuna (opći prihodi i primici), sredstva Kohezijskog fonda, namjenski primici od zaduživanja kroz refundacije, ostali prihodi za posebne namjene, pomoći Europske unije, namjenski primici od inozemnog zaduživanja, sredstva Europskog fonda za regionalni razvoj te ostale pomoći.

Rashodi su planirani u okviru sedam programa: Zaštita okoliša, Gospodarenje otpadom, Zaštita prirode, Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite voda i mora, Sustav navodnjavanja i zaštite od štetnog djelovanja voda, Razvoj i upravljanje vodoopskrbnim sustavom i Razvoj energetskog sustava i gospodarenja ugljikovodicima. Navedeni programi se provode kroz 22 aktivnosti, 14 kapitalnih i četiri tekuća projekata.

Vrijednosno značajniji rashodi i izdaci su planirani za provedbu sljedećih aktivnosti i projekata: Operativni program Okoliš, Prioritet 2 i 3 u iznosu 283.017.611,00 kn ili 38,6 % planiranih sredstava, Operativni program Okoliš, Prioritet 1 i 3 u iznosu 202.234.874,00 kn ili 27,6 %, Administracija i upravljanje Ministarstvom u iznosu 55.612.060,00 kn ili 7,6 %, CEB – obrana od poplava u iznosu 45.000.000,00 kn ili 6,1 %, Projekt izgradnje vodokomunalne infrastrukture u iznosu 41.795.587,00 kn ili 5,7 %, NER300 Europska nagrada za inovativne tehnologije u iznosu 25.000.000,00 kn ili 3,4 % te Trgovanje emisijskim jedinicama stakleničkih plinova u iznosu 17.027.588,00 kn ili 2,3 % planiranih sredstava.

Vrijednosno su značajniji planirani rashodi za pomoći dane u inozemstvu i unutar općeg proračuna u iznosu 492.765.443,00 kn, izdaci za zajmove ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna u iznosu 86.795.802,00 kn, materijalni rashodi u iznosu 53.984.134,00 kn (od čega rashodi za usluge iznose 39.887.552,00 kn, koje se najvećim dijelom odnose na intelektualne i osobne usluge u iznosu 27.357.789,00 kn te zakupnine i najamnine u iznosu 7.240.993,00 kn), rashodi za zaposlene u iznosu 47.440.815,00 kn, ostali rashodi (prijenosi EU sredstava subjektima izvan općeg proračuna, naknade štete pravnim i fizičkim osobama, kapitalne pomoći i tekuće donacije) u iznosu 46.656.529,00 kn te rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 5.089.548,00 kn.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2017. i 2018. Prema spomenutim projekcijama, za 2017. su planirani rashodi u iznosu 531.625.277,00 kn, a za 2018. u iznosu 622.702.422,00 kn. Projekcije za 2017. i 2018. su donesene u ožujku 2016., u vrijeme prije preuzimanja poslova iz područja energetike i vodnog gospodarstva.

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Ministarstvo je nositelj razdjela i sastavlja konsolidirane financijske izvještaje razdjela.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2016., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 1.000.138.710,00 kn, što je za 744.773.789,00 kn ili 291,7 % više u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi su za 2016. ostvareni za 267.336.439,00 kn ili 36,5 % više od planiranih.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna	75.216.943,00	255.267.231,00	339,4
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	118.359.800,00	736.531.444,00	622,3
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	61.788.178,00	8.340.035,00	13,5
	Ukupno	255.364.921,00	1.000.138.710,00	391,7

Prihodi su znatno veći u odnosu na prethodnu godinu zbog promjene djelokruga Ministarstva kojemu je pripojeno upravno područje vodnog gospodarstva Ministarstva poljoprivrede i energetike Ministarstva gospodarstva.

Ukupni prihodi Ministarstva su ostvareni za 36,5 % više od planiranih, najvećim dijelom zbog više povučenih sredstva Kohezijskog fonda u iznosu 286.189.601,00 kn za financiranje provedbe kapitalnog projekta Operativni program Okoliš, Prioritet 2 i 3, dok nisu ostvareni planirani prihodi u iznosu 25.000.000,00 kn za aktivnost NER300 Europska nagrada za inovativne tehnologije (jer je odlukom Europske komisije stupanje ovoga projekta u rad prolongirano na 31. prosinca 2017.).

Vrijednosno su najznačajniji prihodi ostvareni od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna, koji čine 73,6 % ukupnih prihoda. Odnose se na sredstva Kohezijskog fonda u iznosu 729.654.447,00 kn, pomoći Europske unije u iznosu 6.065.938,00 kn, sredstva Europskog fonda za regionalni razvoj u iznosu 700.927,00 kn, te ostale pomoći u iznosu 110.132,00 kn. Sredstva Kohezijskog fonda su najvećim dijelom namijenjena za financiranje provedbe kapitalnog projekta Operativni program Okoliš, Prioritet 2 i 3 u iznosu 539.470.913,00 kn te kapitalnog projekta Operativni program Okoliš, Prioritet 1 i 3 u iznosu 188.846.426,00 kn.

Prihodi iz državnog proračuna čine 25,5 % ukupnih prihoda. Odnose se na prihode za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 197.034.222,00 kn i za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 58.233.009,00 kn.

Prihodi iz proračuna su ostvareni iz općih prihoda proračuna u iznosu 99.525.941,00 kn, sredstava učešća za pomoći u iznosu 36.801.901,00 kn, sredstava učešća za zajmove u iznosu 642.018,00 kn, neutrošenih sredstava za financiranje prenesenih EU aktivnosti i projekata te kapitalnih projekata u iznosu 122.565,00 kn. Najvećim dijelom su namijenjeni za financiranje aktivnosti Administracija i upravljanje u iznosu 53.358.745,00 kn, kapitalnog projekta Operativni program Okoliš, Prioritet 2 i 3 u iznosu 27.918.122,00 kn, kapitalnog projekta Sustav navodnjavanja Kapinci – Vaška u iznosu 7.666.042,00 kn, aktivnosti Usluga zastupanja u sporu između Republike Hrvatske i društva MOL u iznosu 6.528.253,00 kn, aktivnosti Zaštita prirode u iznosu 4.955.450,00 kn te tekućeg projekta Sustav za navodnjavanje u iznosu 4.952.154,00 kn.

U okviru prihoda iz proračuna iskazani su namjenski primici od zaduživanja kroz refundacije u iznosu 116.795.587,00 kn. Namijenjeni su za financiranje kapitalnog projekta Projekt izgradnje vodokomunalne infrastrukture u iznosu 71.795.587,00 kn. Odnose se na četvrtu (zadnju) tranšu zajma Europske investicijske banke (EIB) i Razvojne banke Vijeća Europe (CEB) prema ugovoru o projektu Financiranje vodno - komunalne infrastrukture. Također, navedenim iznosom primitaka je financiran kapitalni projekt CEB – obrana od poplava u iznosu 45.000.000,00 kn. Odnose se na prvu tranšu zajma CEB-a prema ugovoru o projektu Zaštite od poplava. Navedena sredstva su doznačena Hrvatskim vodama, koje su zadužene za provedbu ovih projekata. U prihode iz proračuna su uključeni i namjenski primici od inozemnog zaduživanja u iznosu 1.379.219,00 kn, ostvareni od Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) za provedbu kapitalnog projekta Monitoring Jadranskog mora.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada su ostvareni u iznosu 8.340.035,00 kn, što je za 53.448.143,00 kn ili 86,5 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na prihode od prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova u iznosu 7.283.025,00 kn, prihode za provedbu postupka procjene utjecaja na okoliš (izrade studije utjecaja na okoliš) u iznosu 471.335,00 kn, prihode za pokriće troškova rada savjetodavnog povjerenstva u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš u iznosu 276.000,00 kn te prihod u iznosu 309.675,00 kn koji je u listopadu 2016. prenesen iz Ministarstva gospodarstva zbog promjene djelokruga Ministarstva kojem je pripojeno upravno područje energetike.

Vrijednosno značajniji prihod je ostvaren od prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova u iznosu 7.283.025,00 kn, što je za 53.585.552,00 kn ili 88,0 % manje u odnosu na prethodno razdoblje, kada je ostvaren u iznosu 60.868.577,00 kn. Republika Hrvatska je pristupanjem u Europsku uniju dobila pravo sudjelovanja na dražbama emisijskih jedinica stakleničkih plinova. Europska unija ima uspostavljen sustav dražbe na kojoj se nude na prodaju emisijske jedinice stakleničkih plinova iz ukupne kvote za cijelu Europsku uniju. Svaka država članica ima određena dražbovna prava, odnosno pravo na financijska sredstva ostvarena od prodaje tih emisijskih jedinica. Izračun očekivanih prihoda od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi temelji se na predviđenoj cijeni emisijskih jedinica te očekivanim količinama jedinica koje će se plasirati putem dražbe. Ostvareni prihod u 2016. je značajno smanjen u odnosu na 2015., zbog toga što je Republika Hrvatska u siječnju 2015. prvi put sudjelovala na dražbama emisijskih jedinica koje je dobila pristupanjem Europskoj uniji te je u 2015. ostvaren prihod za 2013., 2014. i 2015. Nadalje, na smanjenje prihoda u 2016. je utjecalo smanjenje cijene emisijskih jedinica stakleničkih plinova, jer je u 2015. prosječna cijena emisijske jedinice CO₂ iznosila 7,66 €/tCO₂, a u 2016. je iznosila 5,25 €/tCO₂.

Prihod od prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova je ostvaren temeljem Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine 130/11 i 47/14), a u skladu s uredbama Komisije te direktivama Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije koji definiraju uspostavu sustava trgovanja kvotama emisija stakleničkih plinova unutar Europske unije. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) je temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske određen za dražbovatelja, koji u ime Republike Hrvatske obavlja poslove dražbe emisijskih jedinica stakleničkih plinova u okviru sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova Europske unije. Sukladno Zakonu o zaštiti zraka, financijska sredstva dobivena od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi, od prodaje dijela dodijeljene kvote i od prodaje dijela nacionalne godišnje kvote se uplaćuju na poseban račun Fonda, a koriste se namjenski prema Planu korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016.

Navedena sredstva u visini 95,0 % se koriste za smanjenje emisija stakleničkih plinova, prilagodbu klimatskim promjenama, financiranje mjera ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe u trećim državama, financiranje obnovljivih izvora energije u cilju izvršenja obveze korištenja 20 % obnovljivih izvora energije do 2020., unaprjeđenje šumskih resursa i izvješćivanja iz sektora šumarstva, smanjenje emisija iz prometa, financiranje istraživanja namijenjenih ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, uključujući područje aeronautike i zračnog prijevoza, ekološki sigurno hvatanje i geološko skladištenje ugljikovog dioksida, osobito iz elektrana na fosilna goriva i određenih industrijskih sektora i podsektora, uključujući i one u trećim zemljama i drugo. Zakon o zaštiti zraka propisuje da se preostali dio sredstava u visini 5,0 % (dok je za 2014. i 2015. bilo propisano 15,0 %) uplaćuje u državni proračun za pokriće troškova administriranja sustava trgovanja emisijskim jedinicama, za upravne poslove, poslove funkcioniranja Registra, dražbovatelja, Nacionalnog sustava za praćenje emisija stakleničkih plinova i drugih poslova vezanih za klimatske promjene.

Ministarstvo i Fond su početkom veljače 2016. zaključili ugovor kojim je određeno, da od sredstava koja se uplaćuju u državni proračun, 75,0 % pripada Ministarstvu, 15,0 % pripada Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu, a 10,0 % Fondu. Sredstva raspoređena Ministarstvu služe za pokriće troškova administriranja sustava trgovanja emisijskim jedinicama, upravne poslove, poslove funkcioniranja Nacionalnog sustava za praćenje emisija stakleničkih plinova i druge poslove vezane za klimatske promjene. Sredstva raspoređena Fondu služe za pokriće troškova aktivnosti: jačanje kapaciteta organizacijske jedinice za financijske poslove, vođenje evidencije o ostvarenim financijskim sredstvima dobivenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi te raspodjele istih radi uplate u državni proračun, vođenje bankovnih transakcija, pripremu dokumentacije i drugo.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2016., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 996.001.565,00 kn, što je za 794.238.172,00 kn ili 393,6 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	41.669.943,00	45.568.332,00	109,4
2.	Materijalni rashodi	41.225.951,00	43.517.774,00	105,6
3.	Financijski rashodi	46.918,00	40.058,00	85,4
4.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	113.032.951,00	766.308.878,00	678,0
5.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	2.084.143,00	78.000,00	3,7
6.	Ostali rashodi	1.082.650,00	18.631.404,00	1 720,9
7.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.620.837,00	5.061.532,00	193,1
8.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0,00	116.795.587,00	-
	Ukupno	201.763.393,00	996.001.565,00	493,6
	Višak prihoda	53.601.528,00	4.137.145,00	7,7

Rashodi i izdaci su u odnosu na prethodnu godinu više ostvareni za 393,6 %, najvećim dijelom, jer su Ministarstvu preneseni poslovi vodnog gospodarstva iz Ministarstva poljoprivrede te poslovi energetike iz Ministarstva gospodarstva.

Za obavljanje ovih poslova, koji se provode u okviru četiri programa, ostvareni su rashodi i izdaci u iznosu 678.405.670,00 kn. Rashodi ostvareni više od planiranih za 35,9 % se odnose najvećim dijelom na provedbu kapitalnog projekta Operativni program Okoliš, Prioritet 2 i 3 u iznosu 288.925.787,00 kn (od čega je financirano sredstvima Kohezijskog fonda 286.189.601,00 kn). Rashodi planirani u iznosu 25.000.000,00 kn, za provedbu aktivnosti NER300 Europska nagrada za inovativne tehnologije, nisu ostvareni, jer je odlukom Europske komisije iz listopada 2016. prolongiran rok stupanja projekta u rad na 31. prosinca 2017. Prema odluci o nagradi, dio nagrade u iznosu 5.896.072 EUR Ministarstvo planira isplatiti sponzoru projekta u godišnjim obrocima u roku pet godina nakon stupanja projekta u rad.

Vrijednosno su značajniji rashodi i izdaci ostvareni za provedbu sljedećih aktivnosti i kapitalnih projekata: Operativni program Okoliš, Prioritet 2 i 3 u iznosu 571.943.398,00 kn ili 57,4 % ukupnih rashoda i izdataka, Operativni program Okoliš, Prioritet 1 i 3 u iznosu 190.008.616,00 kn ili 19,1 %, Projekt izgradnje vodokomunalne infrastrukture u iznosu 71.795.587,00 kn ili 7,2 %, Administracija i upravljanje Ministarstvom u iznosu 53.416.150,00 kn ili 5,4 %, CEB – obrana od poplava u iznosu 45.000.000,00 kn ili 4,5 %, te Sustav navodnjavanja Kapinci – Vaška u iznosu 11.031.253,00 kn ili 1,1 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka.

Prema vrstama, vrijednosno značajniji rashodi i izdaci se odnose na pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna (obuhvaćaju pomoći temeljem prijenosa EU sredstava i pomoći unutar općeg proračuna) koje čine 76,9 % ukupnih rashoda i izdataka, izdatke za financijsku imovinu i otplate zajmova 11,7 %, rashode za zaposlene 4,6 %, materijalne rashode 4,4 %, ostale rashode (prijenosi EU sredstava subjektima izvan općeg proračuna, naknade štete pravnim i fizičkim osobama i tekuće donacije) 1,9 % te rashode za nabavu nefinancijske imovine koji čine 0,5 % ukupnih rashoda i izdataka.

Rashodi za zaposlene se odnose na bruto plaće u iznosu 37.890.716,00 kn (od čega za redovni rad 37.822.254,00 kn, prekovremeni rad 49.181,00 kn i posebne uvjete rada 19.281,00 kn), doprinose na plaće u iznosu 6.365.815,00 kn te ostale rashode za zaposlene (naknade materijalnih prava) u iznosu 1.311.801,00 kn. Ostvareni su za 3.898.389,00 kn ili 9,4 % više u odnosu na 2015., zbog preuzimanja 130 zaposlenika od Ministarstva poljoprivrede i Ministarstva gospodarstva te isplate regresa i božićnice.

Materijalni rashodi su ostvareni za usluge u iznosu 33.432.703,00 kn, ostale nespomenute rashode poslovanja 4.576.838,00 kn, naknade troškova zaposlenima 3.918.971,00 kn, materijal i energiju 1.114.317,00 kn te naknade troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu 474.945,00 kn. Materijalni rashodi su povećani za 2.291.823,00 kn ili 5,6 % u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu su najznačajnije povećane usluge u iznosu 2.231.202,00 kn.

U okviru rashoda za usluge, vrijednosno su značajniji rashodi za intelektualne i osobne usluge u iznosu 22.891.062,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 6.395.941,00 kn te usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 1.457.946,00 kn. Rashodi za intelektualne i osobne usluge su povećani za 4.396.124,00 kn ili 23,8 %, dok su smanjene zakupnine i najamnine za 1.118.235,00 kn ili 14,9 % te usluge telefona, pošte i prijevoza za 590.834,00 kn ili 28,8 %.

Vrijednosno značajniji rashodi za intelektualne i osobne usluge se odnose na ostale intelektualne usluge u iznosu 10.822.461,00 kn, usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja u iznosu 9.348.902,00 kn te ugovore o djelu u iznosu 1.896.820,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za ostale intelektualne usluge su ostvareni u okviru provedbe kapitalnog projekta Operativni program Okoliš, Prioritet 1 i 3 u iznosu 4.176.509,00 kn (najvećim dijelom se odnose na plaćanje šestog obroka za projekt Tehnička pomoć za upravljanje IPA/SF OPom u iznosu 1.625.287,00 kn te evaluaciju Operativnog programa Zaštita okoliša 2007. – 2013. u iznosu 800.375,00 kn), aktivnosti Trgovanje emisijskim jedinicama stakleničkih plinova u iznosu 1.707.187,00 kn (obuhvaćaju najvećim dijelom usluge izrade Strategije niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. u iznosu 611.625,00 kn, izradu nacionalnog Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske u iznosu 245.000,00 kn te Pružanje tehničke pomoći za razvoj i provedbu elemenata klimatsko energetskeg okvira 2020. do 2030. u iznosu 243.750,00 kn) te Projekta izrade strategije prilagodbe klimatskim promjenama–PI EU u iznosu 1.155.770,00 kn. Najznačajniji rashodi za odvjetničke usluge se odnose na plaćanja usluge zastupanja u sporu između Republike Hrvatske i društva MOL u iznosu 9.137.652,00 kn. Rashodi za ugovore o djelu su ostvareni za aktivnost Administracija i upravljanje Ministarstvom u iznosu 912.343,00 kn (na temelju ugovora zaključenih s 18 izvršitelja), aktivnost Jačanje kapaciteta za nacionalnu kontakt točku – LIFE u iznosu 791.349,00 kn (na temelju zaključenih ugovora s osam izvršitelja), kapitalni projekt Operativni program Okoliš, Prioritet 1 i 3 u iznosu 135.000,00 kn (prema ugovoru s jednom izvršiteljicom za savjetodavne usluge potpore obavljanju funkcije Posredničkog tijela razina 1 u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija) te aktivnost Trgovanje emisijskim jedinicama stakleničkih plinova u iznosu 58.128,00 kn (prema ugovorima s tri izvršitelja).

Rashodi za zakupnine i najamnine su ostvareni za zakup građevinskih objekata u iznosu 5.536.556,00 kn, operativni leasing za prijevozna sredstva u iznosu 352.202,00 kn, licence u iznosu 259.003,00 kn, ostale zakupnine i najamnine u iznosu 233.474,00 kn te zakupnine za opremu u iznosu 14.706,00 kn. Rashodi za zakupnine za građevinske objekte su smanjeni za 845.228,00 kn ili 13,2 % u odnosu na 2015. (kada su ostvareni u iznosu 6.381.784,00 kn), dok su zakupnine za licence smanjene za 325.947,00 kn ili 55,7 %. Zakupnina za građevinske objekte je smanjena jer je Ministarstvo u listopadu 2015. dio poslovnog prostora u Zagrebu, Radnička cesta 80 dalo u podzakup. Vrijednosno najznačajniji rashod za zakupnine i najamnine u iznosu 4.660.638,00 kn se odnosi na najam i režijske troškove za poslovni prostor na spomenutoj lokaciji.

Vrijednosno najznačajniji ostali nespomenuti rashodi poslovanja se odnose na međunarodne članarine u iznosu 3.429.316,00 kn (članarina za Multilateralni fond za provedbu Montrealskog protokola u iznosu 1.418.396,00 kn, Program UN-a za okoliš, Mediteranski akcijski plan u iznosu 320.198,00 kn, Program UN-a za okoliš u iznosu 221.544,00 kn, Konvencija za bioraznolikost u iznosu 141.586,00 kn, Međunarodna udruga za zaštitu prirode u iznosu 137.218,00 kn, Konvencija za regulaciju kitova u iznosu 122.225,00 kn te Kyotski protokol u iznosu 100.166,00 kn).

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna su ostvarene za 653.275.927,00 kn ili 578,0 % više u odnosu na 2015., kada su iznosile 113.032.951,00 kn. Odnose se na pomoći temeljem prijenosa EU sredstava iz Kohezijskog fonda u iznosu 706.768.194,00 kn (od čega su kapitalne pomoći 686.521.330,00 kn i tekuće pomoći 20.246.864,00 kn) te pomoći unutar općeg proračuna u iznosu 59.540.684,00 kn (obuhvaćaju kapitalne pomoći u iznosu 56.363.077,00 kn i tekuće pomoći 3.177.607,00 kn).

Vrijednosno značajnije pomoći su dodijeljene za sljedeće aktivnosti i projekte: Operativni program Okoliš, Prioritet 2 i 3 u iznosu 571.805.460,00 kn, Operativni program Okoliš, Prioritet 1 i 3 u iznosu 167.414.529,00 kn, Sustav navodnjavanja Kapinci – Vaška u iznosu 11.031.253,00 kn, Sustav za navodnjavanje u iznosu 6.377.525,00 kn, Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Prioriteti 5 i 6 u iznosu 3.544.140,00 kn, te Izrada i provedba dokumenata za poboljšanje upravljanja okolišem u iznosu 2.300.000,00 kn.

Rashodi za pomoći (kapitalne pomoći temeljem prijenosa EU sredstava iz Kohezijskog fonda u iznosu 539.353.665,00 kn te kapitalne pomoći unutar općeg proračuna u iznosu 32.451.795,00 kn), ostvareni u okviru provedbe kapitalnog projekta Operativni program Okoliš, Prioritet 2 i 3, se odnose na izgradnju sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, poboljšanje vodno - komunalne infrastrukture, pripremu projektne - studijske dokumentacije i aplikacije projekata za sufinanciranje od strane Europske unije, u općinama i gradovima na području cijele Republike Hrvatske.

Rashodi za pomoći temeljem prijenosa EU sredstava u iznosu 167.414.529,00 kn (kapitalne pomoći u iznosu 147.167.665,00 kn i tekuće pomoći 20.246.864,00 kn iz sredstava Kohezijskog fonda), ostvareni za provedbu kapitalnog projekta Operativni program Okoliš, Prioritet 1 i 3, odnose se na izgradnju Županijskih centara za gospodarenje otpadom Marišćina u iznosu 22.163.387,00 kn i Kaštijun u iznosu 14.411.282,00 kn, sanaciju odlagališta neopasnog otpada grada Samobora u iznosu 26.791.498,00 kn, grada Vinkovci u iznosu 26.045.759,00 kn, grada Ludbrega u iznosu 26.010.289,00 kn, tehničku pomoć za jačanje kapaciteta županijskih komunalnih tvrtki u iznosu 12.172.254,00 kn te sanaciju odlagališta otpada u devet drugih gradova i općina u iznosu 39.820.060,00 kn.

Sredstva za kapitalne pomoći unutar općeg proračuna u iznosu 11.031.253,00 kn su utrošena za sufinanciranje izgradnje sustava navodnjavanja Kapinci – Vaška.

Rashodi za kapitalne pomoći unutar općeg proračuna, ostvareni u iznosu 6.377.525,00 kn za provedbu tekućeg projekta Sustav za navodnjavanje, odnose se na sufinanciranje izrade projektne dokumentacije za sustave navodnjavanja, prema zaključenim ugovorima o izradi projektne dokumentacije, za deset županija i Grad Zagreb.

Rashodi za kapitalne pomoći unutar općeg proračuna, u okviru provedbe kapitalnog projekta Operativni program Konkurentnosti i kohezija 2014. – 2020. Prioriteti 5 i 6, se odnose na bespovratna sredstva (predujma) u iznosu 3.514.908,00 kn prema zahtjevu Hrvatskih voda, za projekt javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Petrinja.

Vrijednosno značajniji rashodi za tekuće pomoći unutar općeg proračuna u iznosu 2.300.000,00 kn su ostvareni na temelju zaključenih ugovora sa šest županija o sufinanciranju dijela hladnog pogona deset brodova čistača za poslove čišćenja Jadranskog mora i riječnih ušća od izljeva ulja, smjese ulja, štetnih i opasnih tvari, plivajućeg otpada, nakupina na površini mora od izvanrednih prirodnih pojava, otklanjanja uzroka onečišćenja morskog okoliša u skladu s planom intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora u Republici Hrvatskoj, poduzimanje mjera nužnih u slučaju iznenadnog onečišćenja morskog okoliša u skladu s međunarodnim ugovorima te druge poslove.

Ostali rashodi se odnose na prijenose EU sredstava subjektima izvan općeg proračuna u iznosu 15.342.841,00 kn (sredstva Kohezijskog fonda), naknade štete pravnim i fizičkim osobama u iznosu 2.488.563,00 kn i tekuće donacije u iznosu 800.000,00 kn. Ostvareni su najvećim dijelom iz sredstava Kohezijskog fonda za provedbu dva kapitalna projekta: Operativni program Okoliš, Prioritet 1 i 3 u iznosu 14.846.151,00 kn te Operativni program Konkurentnost i kohezija u iznosu 496.690,00 kn, dok je aktivnost Zaštita prirode financirana sredstvima državnog proračuna u iznosu 3.088.563,00 kn.

Odnose se na izgradnju i tehničku pomoć Županijskom centru za gospodarenje otpadom Bikarac u iznosu 13.939.350,00 kn, tehničku pomoć Županijskom centru za gospodarenje otpadom Mariščina u iznosu 796.301,00 kn, izgradnju centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje u iznosu 607.190,00 kn, naknade štete pravnim i fizičkim osobama koju su prouzročile životinje strogo zaštićenih divljih svojti u iznosu 2.488.563,00 kn, donacije udrugama za zaštitu životinja za obavljanje poslova oporavilišta za divlje životinje u iznosu 600.000,00 kn te donaciju Centru za regionalne aktivnosti Programa prioriternih akcija u iznosu 200.000,00 kn.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine najvećim dijelom se odnose na nabavu računalne opreme za modeliranje klimatskih promjena u vrijednosti 3.960.702,00 kn, u vezi s kapitalnim projektom Izrada strategije prilagodbe klimatskim promjenama-PI EU. Nabavljena računala su postavljena u Sveučilišnom centru Zagreb (SRCE). Nabavljeno je i 35 prijenosnih računala u vrijednosti 218.487,00 kn te 24 stolna računala i 82 monitora u vrijednosti 230.370,00 kn. Nadalje, nabavljene su licence za specijalizirani on-line sustav upravljanja EU projektima u iznosu 197.500,00 kn.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu 116.795.587,00 kn, odnose se na sredstva prenesena Hrvatskim vodama za provedbu dva kapitalna projekta, i to četvrta (posljednja) tranša zajma EIB-a i CEB-a za financiranje Projekta izgradnje vodokomunalne infrastrukture u iznosu 71.795.587,00 kn. Iz zajma CEB-a povučena je prva tranša u iznosu 45.000.000,00 kn za financiranje projekta CEB – obrana od poplava.

Višak prihoda iznosi 4.137.145,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodne godine je iznosio 63.909.826,00 kn te raspoloživi višak prihoda u sljedećem razdoblju iznosi 68.046.971,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2016., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 1.725.215.703,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2016.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2016.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	10.660.992,00	12.011.225,00	112,7
1.1.	Građevinski objekti	3.574.111,00	3.516.221,00	98,5
1.2.	Postrojenja i oprema	6.308.792,00	7.736.184,00	122,6
1.3.	Prijevozna sredstva	99.400,00	0,00	-
1.4.	Druga nefinancijska imovina	678.689,00	758.820,00	111,8
2.	Financijska imovina	68.673.476,00	1.713.204.478,00	2 494,7
2.1.	Novčana sredstva	450,00	7.650.196,00	-
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	885.428,00	1.041.530,00	117,6
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	0,00	1.611.287.057,00	-
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	64.220.806,00	88.160.823,00	137,3
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	3.566.792,00	5.064.872,00	142,0
	Ukupno imovina	79.334.468,00	1.725.215.703,00	2 174,6
3.	Obveze	12.883.899,00	7.755.875,00	60,2
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	12.279.999,00	7.755.875,00	63,2
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	603.900,00	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	66.450.568,00	1.717.459.828,00	2 584,6
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	79.334.467,00	1.725.215.703,00	2 174,6
	Izvanbilančni zapisi	24.290.718,00	131.505.266,00	541,4

Koncem 2016., vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora iznosi 1.725.215.703,00 kn. U odnosu na stanje iskazano početkom 2016., vrijednost imovine je veća za 1.645.881.235,00 kn. Zbog izmjena djelokruga Ministarstva u koji je uključeno upravno područje vodnog gospodarstva iz Ministarstva poljoprivrede i energetike iz Ministarstva gospodarstva, u poslovne knjige je prenesena imovina iz Ministarstva poljoprivrede u vrijednosti 1.516.437.012,00 kn te imovina iz Ministarstva gospodarstva u vrijednosti 12.458.468,00 kn, kao i izvanbilančni zapisi u iznosu 59.611.774,00 kn. Na smanjenje imovine je utjecao ispravak vrijednosti imovine te brisanje neosnovano evidentirane imovine (mjerni uređaji u mjernim postajama državne mreže za praćenje kvalitete zraka) nabavne vrijednosti 1.018.865,00 kn, s obzirom na to da mjerni uređaji nisu isporučeni, što je utvrđeno popisom za 2013., 2014. i 2015. te potvrđeno dopisom Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije iz srpnja 2016., o raskidu ugovora o nabavi spomenute opreme u ožujku 2010., jer ugovaratelj nije ispunio ugovorne obveze.

Građevinski objekti, u vrijednosti 3.516.221,00 kn, se odnose na mjerne postaje za praćenje kakvoće zraka. Postrojenja i oprema se odnose na mjerne i kontrolne uređaje (čija je knjigovodstvena vrijednost 0,00 kn), računala i računalnu opremu u vrijednosti 5.684.888,00 kn, uredski namještaj u vrijednosti 325.056,00 kn, komunikacijsku i drugu opremu u vrijednosti 1.726.240,00 kn. Na koncu 2016., Ministarstvo je koristilo 53 osobna automobila. Druga nefinancijska imovina se odnosi na licence u vrijednosti 309.141,00 kn, ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja u vrijednosti 310.167,00 kn, ulaganja u računalne programe u vrijednosti 119.016,00 kn te djela likovnih umjetnika u vrijednosti 20.496,00 kn.

Novac u banci i blagajni se odnosi na sredstva na deviznom računu kod Hrvatske banke za obnovu i razvitak u iznosu 7.650.196,00 kn koja su prenesena iz Ministarstva gospodarstva.

Potraživanja su koncem 2016. iznosila 1.700.489.410,00 kn. Odnose se na depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo u iznosu 1.041.530,00 kn (značajnija su potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u iznosu 466.941,00 kn, od trgovačkog društva za troškove ophodnje tvorničkog kruga u iznosu 269.076,00 kn, za sredstva doznačena za zaposlenike u stalnoj Misiji u Briselu u iznosu 166.549,00 kn, od državnog proračuna za povrate investitorima za studije utjecaja na okoliš u iznosu 87.892,00 kn), potraživanja za dane zajmove u iznosu 1.611.287.057,00 kn (dugoročni zajmovi preneseni Hrvatskim vodama) te potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 88.160.823,00 kn (najvećim dijelom se odnose na koncesije i kamate na ugovore o koncesijama u iznosu 25.565.628,00 kn, potraživanja od investitora prema izdanim zaključcima za studije utjecaja na okoliš u iznosu 167.746,00 kn, potraživanja prema pravomoćnim prekršajnim nalogima u iznosu 378.800,00 kn, potraživanja za prihode uplaćene u proračun za studije utjecaja na okoliš u iznosu 1.920.592,00 kn, potraživanja za prihode od prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova koje je Fond uplatio u proračun u iznosu 57.585.248,00 kn, potraživanja iz proračuna za prihode uplaćene za projekte iz sredstava pomoći EU i ostalih pomoći u iznosu 1.463.390,00 kn, potraživanja iz proračuna za prihode uplaćene za sanacijske programe u iznosu 161.865,00 kn te potraživanja za prihode uplaćene u proračun od polaganja stručnih ispita energetičara u iznosu 873.648,00 kn). Na koncu 2016., dospjela potraživanja su iznosila 849.012,00 kn, a nedospjela potraživanja 1.699.640.398,00 kn. Do sredine travnja 2017., od dospjelih potraživanja evidentiranih koncem 2016., naplaćeno je 71.898,00 kn

Rashodi budućih razdoblja se odnose na plaću za prosinac 2016. i obračunane doprinose za zaposlenike u stalnoj Misiji u Briselu.

Koncem 2016., obveze su iznosile 7.755.875,00 kn. Odnose se na obveze za zaposlene u iznosu 5.012.490,00 kn, za materijalne rashode u iznosu 775.772,00 kn te obveze prema državnom proračunu u iznosu 1.967.613,00 kn (od kojih su najznačajnije obveze za EU predujmove u iznosu 1.113.626,00 kn). U odnosu na prethodno razdoblje, obveze su manje za 5.128.024,00 kn ili 39,8 %, jer nisu postojale obveze prema Fondu za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost kao dražbovatelju za pokriće troškova od prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova (koje su na koncu 2015. iznosile 6.832.837,00 kn), dok su povećane obveze za zaposlene za 1.493.547,00 kn ili 42,4 %. Na koncu 2016. dospjele su obveze prema dobavljačima za materijalne rashode u iznosu 88.325,00 kn, a nedospjele obveze su iznosile 7.667.550,00 kn. Do sredine travnja 2017. od dospjelih obveza evidentiranih koncem 2016., nije plaćeno 21.509,00 kn

U okviru izvanbilančnih zapisa je iskazana vrijednost tuđe imovine dobivene na korištenje u iznosu 2.195.827,00 kn (16 vozila nabavljenih putem operativnog leasinga, dva računala i dva pisača od Financijske agencije za pristup Državnoj riznici Ministarstva financija te 14 multifunkcijskih uredskih uređaja) i ostali izvanbilančni zapisi u iznosu 129.309.439,00 kn (odnose se na potencijalne obveze po sudskim sporovima u tijeku u iznosu 117.467.417,00 kn, obveze prema fizičkim i pravnim osobama za naknade štete od strogo zaštićenih životinja na temelju zaključenih Sporazuma za naknadu štete u iznosu 192.723,00 kn, obveze za projekt Tehnička pomoć za upravljanje IPA/SF OPom u iznosu 329.299,00 kn te neaktivirane zadužnice kao instrument osiguranja za dodijeljene potpore iz područja energetike u iznosu 11.320.000,00 kn).

II. REVIZIJA ZA 2016.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji mogu imati značajan učinak na financijske izvještaje
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Ministarstva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, te dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Ispitana je dosljednost primjene zakona, pravilnika, odluka, uputa, kriterija i drugih unutarnjih akata, s ciljem utvrđivanja pravilnosti poslovanja. Istražene su promjene i odstupanja od planiranih veličina kod značajnijih pokazatelja. Podaci iskazani u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima uspoređeni su s planiranim i s podacima iz prošlog razdoblja, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u tisku i elektroničkim medijima. Revizijski dokazi su prikupljeni provjerom i analizom poslovnih knjiga, knjigovodstvenih isprava i druge dokumentacije koja je dokaz o nastalim poslovnim događajima i na temelju koje su poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama. Obavljena je detaljnija provjera vrijednosno značajnijih stavki iz bilance i na pojedinim računima, a brojnije vrijednosno manje značajne stavke su testirane metodom uzorka. Korištena su izvješća o provedbi pojedinih aktivnosti i kapitalnih projekata. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba (voditelji pojedinih aktivnosti i projekata) o pojedinim poslovnim događajima vezanim uz provođenje određenih aktivnosti i projekata obuhvaćenih revizijom, posebno planiranje i računovodstveno poslovanje, popis imovine, potraživanja i obveze, prihode, rashode, te provođenje javne nabave i izvršenje zaključenih ugovora.

Nalaz za 2016.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: izvršenje naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze i postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom za 2016. su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, računovodstveno poslovanje i rashode za naknade šteta koje su prouzročile životinje strogo zaštićenih vrsta.

1. Izvršenje naloga i preporuka danih u prošlim revizijama

1.1. Državni ured za reviziju je u prošlim financijskim revizijama utvrdio određene nepravilnosti i propuste i Ministarstvu je naloženo da ih ukloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljnjem poslovanju.

U skladu s odredbom članka 14. stavka 6. Zakona o Državnom uredu za reviziju, Ministarstvo je dostavilo očitovanje s planom izvršenja naloga i preporuka koji sadrži aktivnosti, rokove i osobe odgovorne za izvršenje planiranih aktivnosti.

Revizijom za 2016. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno i prema kojim nalogima i preporukama nije postupljeno.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

- revizijom za 2014. je utvrđeno da pojedini rashodi nisu evidentirani uz primjenu modificiranoga računovodstvenog načela nastanka događaja, a odnose se na rashode za usluge vještačenja u postupcima utvrđivanja i procjene štete od životinja strogo zaštićenih svojti; Utvrđivanje i procjenu štete obavljaju ovlaštene vještaci Ministarstva na temelju zaključenih ugovora; U poslovnim knjigama za 2014. su evidentirani rashodi za usluge vještačenja koji su ostvareni u prethodnom razdoblju (kolovoz - prosinac 2013.) u iznosu 332.744,00 kn; Revizijom za 2015. je utvrđeno da se evidentirani rashodi za usluge vještačenja u iznosu 909.480,00 kn odnose na obavljena vještačenja u 2015. i prethodnih godina, od čega su rashodi za obavljene usluge u iznosu 120.980,00 kn nastali u prethodnom razdoblju (2011. - 2014.); Revizijom za 2016. je utvrđeno da su rashodi za usluge vještačenja ostvareni u iznosu 699.652,00 kn, od čega se na usluge vještačenja obavljene u 2016. odnosi 689.052,00 kn; Preostali iznos 10.600,00 kn se odnosi na usluge vještačenja iz prosinca 2015. koje su obračunane i dostavljene na plaćanje početkom 2016.
- revizijom za 2014. je utvrđeno da financijskim planom nisu planirana sredstva za podmirenje šteta prema pravomoćnim sudskim presudama; Financijskim planom za 2015., na podskupini računa rashoda za kazne, penale i naknade štete je planirano 5.000,00 kn, a navedeni rashodi su evidentirani u iznosu 150,00 kn; U 2015. je postalo izvršno rješenje o ovrsi u iznosu 237.426,00 kn, a nisu planirana sredstva za navedene namjene te je spomenuti iznos plaćen s računa naknade građanima i kućanstvima na teret aktivnosti Zaštita prirode;

Financijskim planom za 2016., u okviru aktivnosti Zaštita prirode su planirana sredstva za naknade šteta od životinja strogo zaštićenih svojti u iznosu 2.612.500,00 kn, a navedeni rashodi su ostvareni u iznosu 2.488.563,00 kn;

Financijskim planom za 2017., na poziciji naknade šteta pravnim i fizičkim osobama od životinja strogo zaštićenih divljih vrsta, u okviru aktivnosti Zaštita prirode su planirana sredstva u iznosu 2.500.000,00 kn

- revizijom za 2015. je utvrđeno da je Ministarstvo financiralo troškove zakupa i održavanja za prazni poslovni prostor koji je bio predviđen za davanje u podzakup Agenciji za zaštitu okoliša (dalje u tekstu: AZO), a u koji spomenuta Agencija nije preselila; U 2015. je Ministarstvo podmirilo rashode za zakup poslovnog prostora koji je bio namijenjen AZO-u u iznosu 136.008 EUR, što je protuvrijednost 1.034.967,00 kn; Na opisani način proračunska sredstva u navedenom iznosu nisu korištena u skladu s proračunskom načelom dobrog financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti, kako je propisano odredbama članka 11. Zakona o proračunu;
- U 2016. su rashodi za zakupnine i najamnine za građevinske objekte ostvareni u iznosu 5.536.556,00 kn, što je manje za 845.228,00 kn ili 13,2 % u odnosu na 2015., kada su ostvareni u iznosu 6.381.784,00 kn; Vrijednosno najznačajniji rashodi za zakupnine i najamnine u iznosu 4.660.638,00 kn se odnose na najam i režijske troškove za poslovni prostor u Zagrebu, Radnička cesta 80; Ministarstvo je koncem srpnja 2014. s odabranim zakupodavcem zaključilo ugovor o zakupu na pet godina; Predmet zakupa su poslovni prostori ukupne površine 3 944,85 m² (od čega 3. kat 806,46 m², 7. kat 1 755,11 m², 21. kat 697,36 m² te 22. kat 685,92 m²) i 50 parkirališnih mjesta (49 u garaži i jedno vanjsko); Ugovorena zakupnina iznosi 10 EUR/m² mjesečno za poslovni prostor (urede), odnosno 39.448,50 EUR, što uključuje 45 parkirnih mjesta u podzemnoj garaži te 50 EUR po parkirališnom mjestu za pet mjesta (jedno vanjsko i četiri u garaži); Ugovoreni iznosi su bez poreza na dodanu vrijednost; Ugovorom je određeno da je za mjesec rujna, listopada, studeni i prosinac svake kalendarske godine, zakupnik obavezan plaćati 50,0 % zakupnine; Troškovi održavanja su ugovoreni u iznosu 15.345,47 EUR mjesečno (što je 3,89 EUR/m²) za urede; 519,40 EUR mjesečno (10,60 EUR/parkirališnom mjestu) za 49 parkirnih mjesta u garaži i 4,97 EUR za jedno vanjsko parkirno mjesto, što je ukupno 15.869,84 EUR bez poreza na dodanu vrijednost;
- U listopadu 2015. su Ministarstvo (podzakupodavac) i Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (podzakupnik), kao pravni slijednik AZO-a i Državnog zavoda za zaštitu prirode (dalje u tekstu: DZZP), zaključili ugovor o podzakupu poslovnog prostora na spomenutoj lokaciji u Zagrebu (850,79 m² poslovnog prostora na sedmom katu i četiri parkirna mjesta u podzemnoj garaži); Podzakup je ugovoren do 24. listopada 2019. pod istim uvjetima pod kojima je Ministarstvo kao zakupnik zaključio ugovor o zakupu iz srpnja 2014. (12,50 EUR/m²); Predmet podzakupa je poslovni prostor površine 850,79 m², što s preuzetom ugovorom iz prosinca 2014. o podzakupu poslovnog prostora danog DZZP-u površine 904,32 m², ukupno iznosi 1 755,11 m²; U siječnju 2016., Fond je dao Ministarstvu u podzakup 1 041,10 m² poslovnog prostora na spomenutoj lokaciji u Zagrebu (nivo tri i četiri); S obzirom na to da je Ministarstvo imalo u zakupu ukupno 4 985,95 m² poslovnog prostora, od čega je u podzakup dano 1 755,11 m², Ministarstvu je na korištenju ostalo 3 230,84 m²; Na temelju zaključenog ugovora o podzakupu poslovnog prostora iz listopada 2015., Ministarstvo je Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu ispostavilo račune za zakupninu u 2016. u iznosu 2.440.485,00 kn;

Od 26. listopada 2015. koristi se cjelokupno zakupljeni poslovni prostor te proračunski korisnici plaćaju zakupninu razmjerno površini koju koriste.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

- revizijom za 2015. je utvrđeno da su naknade za prekovremeni rad pojedinim zaposlenicima obračunane i isplaćene za više od 180 sati godišnje, što nije u skladu s odredbom članka 65. stavka 4. Zakona o radu (Narodne novine 149/09, 61/11, 73/13 i 93/14), kojom je propisano da prekovremeni rad pojedinog zaposlenika ne smije trajati duže od 180 sati godišnje; Revizijom za 2016. je utvrđeno da je navedena nepravilnost ponovljena
- prošlim revizijama (za 2013., 2014. i 2015.) je utvrđeno da su rashodi za naknade prema ugovorima o djelu ostvareni u iznosu većem od propisanog odredbom Zakona o državnim službenicima (Narodne novine 92/05, 107/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12 - pročišćeni tekst, 37/13, 38/13, 1/15 i 138/15); Prema odredbi navedenog Zakona, izdaci za pružatelje usluga na temelju ugovora o djelu ne smiju prelaziti 2,0 % ukupnog iznosa sredstava za osnovne plaće s doprinosima u tekućoj godini osiguranim za to tijelo; Također, revizijom za 2013., 2014. i 2015. je utvrđeno da su se obavljali poslovi Ministarstva u razdoblju dužem od jedne godine (poslovi trajnijeg karaktera) na temelju ugovora o djelu te je Ministarstvu naloženo postupanje u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima; Revizijom za 2016. je utvrđeno da su navedene nepravilnosti ponovljene
- revizijom za 2013., 2014. i 2015. je utvrđeno da se rješavanje zahtjeva oštećenika radi naknade šteta koje nanese životinje strogo zaštićenih divljih svojti i zaključenje sporazuma o nagodbi o visini naknade štete s oštećenicima, ne obavlja ažurno i u primjerenom roku te od nastanka štetnog događaja do zaključenja sporazuma i isplate naknade štete prođe i do tri godine; Predloženo je poduzeti aktivnosti u cilju efikasnijeg rješavanja navedenih predmeta, te osigurati dostatna sredstva za podmirenje štete oštećenicima; Revizijom za 2016. je utvrđeno da prema navedenim preporukama nije postupljeno.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

- 1.2. *Ministarstvo prihvaća nalaz u vezi s naknadama za prekovremeni rad. Obrazlaže da sukladno odredbi točke IV. Odluke o uvjetima korištenja službenih osobnih automobila, mobilnih telefona, redovnih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica, sredstava reprezentacije te načinu odobravanja službenih putovanja (Narodne novine 5/12, 128/12 i 24/14), koja je bila na snazi do 29. travnja 2016., ministar i zamjenici ministra imaju pravo na korištenje službenog osobnog automobila gornje klase, s osobnim službenim vozačem 24 sata dnevno. Navodi da je od 30. travnja 2016. na snazi nova Odluka o uvjetima korištenja službenih automobila, mobilnih telefona, redovnih zrakoplovnih linija, poslovnih kreditnih kartica, sredstava reprezentacije te načinu odobravanja službenih putovanja (Narodne novine 37/16), prema kojoj, sukladno odredbi točke IV., ministar ima pravo na korištenje službenog automobila srednje klase, a zamjenici i pomoćnici ministra srednje ili niže klase, svi sa ili bez službenog vozača.*

S obzirom na to da su u Ministarstvu zaposlena samo dva djelatnika na radnim mjestima vozača te da su u 2016. bile na snazi Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine 114/14) i Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine 70/16), kojima je zabranjeno novo zapošljavanje namještenika u tijelima državne uprave, postojeća dva vozača su često uz odrađeno redovno radno vrijeme morali raditi i izvan redovnog radnog vremena, a sve to radi pravovremenog i neometanog funkcioniranja Ministarstva, što je imalo za posljedicu prekoračenje broja sati prekovremenog rada propisanog Zakonom o radu.

Prihvaća nalaz u dijelu koji se odnosi na rashode za naknade prema ugovorima o djelu i obavljanje poslova Ministarstva u razdoblju dužem od jedne godine (poslovi trajnijeg karaktera) na temelju ugovora o djelu. Obrazlaže da je prekoračenje zakonom propisanog postotka rashoda za pružatelje usluga na temelju ugovora o djelu nastalo zbog velike fluktuacije službenika koji su nepredviđeno otišli iz Ministarstva i nužne potrebe za kontinuiranim obavljanjem određenih poslova. Napominje da zbog odlaska većeg broja službenika upražnjena radna mjesta nije bilo moguće popuniti preraspodjelom postojećih službenika, niti zapošljavanjem novih prema Planu prijama za 2016. koji je donesen 12. rujna 2016.

Navodi da su vanjski pružatelji usluga angažirani putem ugovora o djelu radi obavljanja poslova unosa i statističke obrade podataka, vođenja raznih evidencija, analize prikupljenih podataka, razvrstavanja dokumentacije, poslova dostave (Ministarstvo nema zaposlenog dostavljača za kojim se ukazala potreba zbog svakodnevnog raznošenja pošte po državnim tijelima i ustanovama) i ostalih poslova koji su nužni radi pravovremenog i neometanog funkcioniranja Ministarstva.

Obrazlaže da je do 6. kolovoza 2016. bila na snazi Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine 114/14) kojom je bilo zabranjeno novo zapošljavanje službenika i namještenika, uz iznimku da je zapošljavanje bilo moguće samo na radna mjesta službenika koja ostanu upražnjena zbog prestanka službe ili radi zamjene odsutnih službenika, ukoliko nije moguće osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih službenika, sukladno Planu prijama i osiguranim financijskim sredstvima. Kada se govori o iznimnoj mogućnosti zapošljavanja na radna mjesta službenika koja ostanu upražnjena zbog prestanka službe, potrebno je istaknuti da se radilo o zapošljavanju po principu klauzule 2 za 1, što znači da se moglo zaposliti osobu isključivo na jedno od dva radna mjesta koja ostanu upražnjena tokom službe, a ne i na neko drugo radno mjesto koje je bilo slobodno i za čije poslove je postojala veća potreba obavljanja, nego potreba obavljanja poslova nekog od dva upražnjena radna mjesta.

Od 7. kolovoza 2016. na snagu je stupila nova Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine 70/16). Prema novoj Odluci je iznimno moguće zapošljavanje državnih službenika, ukoliko se ne može osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih službenika, i to samo ako je novo zapošljavanje u skladu s planom prijama u državnu službu i osiguranim financijskim sredstvima, ako su ispunjeni uvjeti za primjenu klauzule 2 za 1 (za 2 otišla, 1 novi zaposleni) te na određeno vrijeme, radi zamjene duže odsutnih službenika.

Također, točkom V. nove Odluke, utvrđeno je da u slučajevima u kojima se obavljanje poslova radnih mjesta namještenika ne može osigurati preraspodjelom poslova između postojećih namještenika, njihovo obavljanje se može povjeriti vanjskim pružateljima usluga u skladu s važećim propisima, ako je to financijski povoljnije.

Nadalje, rashodi za ugovore o djelu u 2016. koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, aktivnosti Administracija i upravljanje, ne prelaze 2,0 % ukupnog iznosa sredstava za osnovne plaće s doprinosima u tekućoj godini, međutim isto je slučaj ako se u obzir uzmu ukupno izvršeni rashodi za ugovore o djelu, s obzirom da se kroz dio istih osigurava pomoć vanjskih stručnjaka u provedbi EU projekata, a što je prihvatljivi izdatak za EU financiranje. S obzirom na navedeno, angažiranje osoba radi obavljanja spomenutih i sličnih poslova temeljem ugovora o djelu, pokazalo se jedinim rješenjem.

Prihvaća nalaz u vezi s rješavanjem zahtjeva oštećenika radi naknade šteta koje nanesu životinje strogo zaštićenih divljih svojti. Navodi da se kontinuirano ulažu naponi u optimizaciju postupaka naknade štete s ciljem njihovog efikasnijeg rješavanja, u osiguravanje dostatnih ljudskih resursa potrebnih za rješavanje velikog broja ovih predmeta, kao i u osiguravanje dostatnih financijskih sredstava u državnom proračunu za podmirenje štete oštećenima. S tim ciljem je u 2017. pojačana komunikacija između nadležne Uprave za zaštitu prirode te Glavnog tajništva i Kabineta ministra u vezi s potrebom osiguravanja dostatnih administrativnih kapaciteta za obradu predmeta naknade štete (planiranje radnih mjesta u Službi za bioraznolikost te osiguravanje zapošljavanja). U svrhu osiguravanja dodatnih administrativnih kapaciteta za ovu namjenu, u Upravi za zaštitu prirode na predmetima naknade štete od prosinca 2016. su angažirane dvije osobe na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa, a iskazane su potrebe za nastavkom korištenja navedene mjere aktivne politike zapošljavanja HZZ-a i u 2017. Navodi da je u završnoj fazi donošenja novi Pravilnik o naknadi štete od životinja strogo zaštićenih vrsta, za koji je do 7. srpnja 2017. trajalo savjetovanje s javnošću te se uskoro očekuje ugradnja primjedbi i upućivanje Pravilnika na objavu, čime će se dodatno olakšati rješavanje postupaka naknade štete u budućnosti. U vezi s tim Uprava za zaštitu prirode pristupila je nadogradnji mrežne aplikacije Evidencija šteta u kojoj se vode i obrađuju podaci o predmetima naknade štete, kako bi se osigurala njezina usklađenost s novim odredbama i prilogima koji se donose uz novi Pravilnik. Također, obavljena je analiza funkcionalnosti navedene aplikacije i predložene su nadogradnje s ciljem ubrzanja i automatizacije procesa izrade sporazuma o nagodbi o visini naknade štete, smanjenja mogućnosti pogreške tijekom izrade sporazuma te smanjenja potreba za administrativnim kapacitetom u daljnjoj obradi zahtjeva za naknadu štete od strogo zaštićenih vrsta. Nove funkcionalnosti implementirane su u mrežnoj aplikaciji Evidencija šteta i trenutno su u fazi testiranja.

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Ministarstvo je u obvezi voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Ustrojene su glavna knjiga i pomoćne knjige propisane odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15 i 87/16).

Sastavljeni su propisani financijski izvještaji. Nepravilnost je utvrđena u vezi s evidentiranjem novčanih sredstava u poslovnim knjigama.

Koncem 2016., u glavnoj knjizi su evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana, u okviru financijske imovine, novčana sredstva na deviznom računu Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) u iznosu 7.650.196,00 kn, što je protuvrijednost 1.094.166,69 USD. Navedena devizna sredstva su prenesena Ministarstvu sredinom listopada 2016. iz Ministarstva gospodarstva, po osnovi ustrojstvenih promjena, odnosno preuzimanja poslova Ministarstva gospodarstva iz područja energetike i istraživanja i eksploatacije ugljikovodika i mineralnih sirovina. Dokumenti na temelju kojih je obavljen prijenos su Odluka o prijenosu imovine i obveza temeljem provedenog izvanrednog popisa imovine i obveza Ministarstva gospodarstva i Sporazum o preuzimanju državnih službenika, poslova, opreme, sredstava za rad, financijskih sredstava, pismohrane i druge dokumentacije te prava i obveza.

Republici Hrvatskoj je sredinom 2005. odobrena Darovnica zaklade Globalnog fonda zaštite okoliša (GEF), odnosno IBRD-a kao provedbene agencije GEF-a za financiranje Projekta obnovljivih izvora energije - OIE, (GEF/IBRD-TF054973). Slijedom odobrene Darovnice, u srpnju 2005. zaključen je Ugovor o Darovnici Globalnog fonda za zaštitu okoliša između Republike Hrvatske i IBRD-a u iznosu 5,5 milijuna USD. U studenom 2005. zaključen je Ugovor o provedbi Darovnice zaklade Globalnog fonda zaštite okoliša za Projekt obnovljivih izvora energije (OIE) između Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva (u ime Republike Hrvatske) i HBOR-a (provedbeno tijelo) kojim su sredstva Darovnice stavljena na raspolaganje HBOR-u uz obvezu ispunjenja ciljeva Darovnice. Prema odredbama članka 7. navedenog ugovora, HBOR kao provedbeno tijelo je u obvezi otvoriti poseban račun i račun uvjetovanih kredita. U slučaju da po završetku projekta na računu uvjetovanih kredita preostanu neiskorištena sredstva, bit će isplaćena na račun Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (Fond) na način i u rokovima koji će biti određeni ugovorom zaključenim između HBOR-a i Fonda.

U svibnju 2006. između Fonda i HBOR-a je zaključen Ugovor o provedbi Projekta obnovljivih izvora energije u okviru kojeg su predviđene aktivnosti na pripremi podprojekata OIE koje obuhvaćaju podršku za pripremu podprojekata - komponenta B1, podršku za ulaganja u podprojekte - komponenta B3 i uspostavu mehanizama putem kojih će se odobravati uvjetovani krediti za pripremu podprojekata - komponenta B2. Također je ugovoreno da će se sredstva uvjetovanih kredita vraćati iz osiguranih izvora financiranja investicije ili će biti pretvoreni u bespovratna sredstva, u kojem slučaju će glavnice kredita vratiti Fond. Nadalje, sredstva od otplate uvjetovanih kredita bit će iskorištena za odobravanje novih uvjetovanih kredita. Odredbama članka 2. točka 2.02 navedenog Ugovora, određeno je da ako po završetku Projekta OIE na računu uvjetovanih kredita preostanu neiskorištena sredstva te ako se primatelj Darovnice (nadležno ministarstvo) i IBRD o tome u pisanom obliku usuglase, preostala sredstva HBOR će u roku 14 dana isplatiti na račun Fonda.

Prema Financijskom izvješću HBOR-a o Projektu obnovljivih izvora energije na dan 31. prosinca 2016., na račun uvjetovanih kredita doznačeno je 2.000.000 USD, koji odgovara ukupnom iznosu zaključenih ugovora, od čega je iskorišteno 905.833 USD, odnosno neiskorišteno 1.094.167 USD.

Od navedenog neiskorištenog iznosa, 672.679 USD odnosi se na pet korisnika koji nisu imali korištenje odobrenih sredstava i koji nakon isteka roka nisu zaključili dodatke ugovoru o produženju roka korištenja.

Preostali iznos 421.488 USD, odnosi se na devet korisnika koji su djelomično iskoristili odobrena sredstva. Neiskorištena sredstva u iznosu 1.094.167 USD se nalaze na računu HBOR-a kod inozemne banke, a sredstva povrata kredita koja se odnose na četiri korisnika, nalaze se na posebnom kunskom računu HBOR-a i iznose 2.200.284,00 kn. Ukupna potraživanja na dan 31. prosinca 2016. iznose 4.514.986 kn, od čega je dospjela glavnica 3.548.686 kn te dospjela kamata i naknada 966.300 kn. Prema navedenom financijskom izvješću HBOR-a, IBRD je Projekt zatvorio 31. svibnja 2010.

Ministarstvo je na temelju ustrojstvenih promjena postalo nadležno za poslove energetike, a slijedom navedenog, preuzelo je ulogu primatelje sredstava od Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta.

S obzirom da je provedba navedenog Projekta okončana u 2010., da su značajna sredstva odobrenih kredita neiskorištena te da postoji mogućnost doznake neiskorištenih sredstava na račun Fonda uz suglasnost IBRD-a i Ministarstva financija, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti u cilju realizacije ugovornih odredbi o prijenosu sredstava Fondu radi korištenja za slične namjene.

2.2. Ministarstvo prihvaća nalaz i obrazlaže da je ista preporuka dana Ministarstvu gospodarstva, prije nego je Ministarstvo preuzelo u djelokrug poslove iz područja energetike i istraživanja i eksploatacije ugljikovodika i mineralnih sirovina.

Navodi da je u skladu s tim upućen dopis Fondu koncem veljače 2017., na koji se Fond nije očitovao. U vezi s neiskorištenim sredstvima Darovnice, Ministarstvo je kontaktiralo Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta od kojega je diobenom bilancom preuzet navedeni iznos novčanih sredstava te HBOR od kojega je dostavljena informacija kako provođenje komponente B3 još nije dovršeno, jer šest korisnika nije otplatilo kreditna sredstva i postoji otvoreni kreditni odnos te još uvijek postoji mogućnost da neki od njih započnu implementaciju projekta i izvrše povrat kreditnih sredstava. Naime, za transferiranje sredstava Fondu potrebno je provesti dovršenje Projekta OIE (komponente B3), odnosno utvrditi način zatvaranja svakog još otvorenog pojedinačnog ugovora o kreditu, utvrditi ukupni iznos raspoloživih sredstava, regulirati Dodatkom postojećeg Ugovora o provedbi Projekta OIE između HBOR-a i Fonda ili na neki drugi prihvatljivi način uvjete prijenosa sredstava Fondu, sve uz prethodnu pisanu suglasnost IBRD-a i Ministarstva financija. HBOR je naveo kako očekuje da se navedeno, u dogovoru s Fondom, provede do konca 2017.

3. Rashodi za naknade šteta koje su prouzročile životinje strogo zaštićenih vrsta

3.1. U okviru ostalih rashoda (prijenosi EU sredstava subjektima izvan općeg proračuna, naknade štete pravnim i fizičkim osobama i tekuće donacije) koji iznose 18.631.404,00 kn, ostvareni su rashodi za naknade šteta koje su prouzročile životinje strogo zaštićenih divljih svojti u iznosu 2.488.563,00 kn. Revizijom u prošlim godinama su utvrđena kašnjenja u obradi zahtjeva i isplati naknada šteta od zaštićenih divljih životinja. U 2014. je zaprimljen 1 471 zahtjev za rješavanje šteta od životinja strogo zaštićenih divljih svojti, od kojih je do konca 2015. riješeno 90, odnosno nije riješen 1 381 zahtjev. U 2015. je zaprimljeno 1 344 zahtjeva, od kojih do konca 2015. nije riješen niti jedan. Na koncu 2015. bilo je ukupno 2 728 neriješenih zahtjeva za naknadu štete (dva su iz 2013. te jedan iz 2012.).

U 2015. evidentirani rashodi za naknade štete oštećenicima u iznosu 1.846.717,00 kn se odnose na zahtjeve zaprimljene prethodnih godina, uglavnom iz 2013.

U 2016. je zaprimljeno 1 435 zahtjeva za naknadu štete od životinja strogo zaštićenih vrsta.

U vrijeme obavljanja revizije (travanj 2017.), vršena je obrada zahtjeva za štetne događaje iz rujna 2015. te je ukupna vrijednost zahtjeva za štetne događaje iz 2016. bila nepoznata. Prema obrazloženju odgovorne osobe, sporazumi o nagodbi o visini naknade štete s oštećenicima zaključuju se s većim vremenskim odmakom od nastanka štetnog događaja, zbog toga što dinamika odobravanja i sama isplata naknada štete ovisi o osiguranim sredstvima u državnom proračunu za ovu namjenu te Ministarstvo ne može preuzimati obveze iznad limita proračuna.

U postupku izrade proračuna za 2016., odnosno 2017., Ministarstvo je koncem veljače 2016., odnosno koncem studenoga 2016., uputilo dopis Ministarstvu financija s napomenom da je odobreni limit za rashode nedostatan za planiranje sredstava za potencijalne obveze po sudskim sporovima, odnosno naknadu štete od životinja strogo zaštićenih vrsta. Ministarstvo financija se nije očitovalo. Međutim, preraspodjelom sredstava prema Odluci ministra financija koncem prosinca 2016., smanjena su planirana sredstva za naknade šteta od životinja strogo zaštićenih divljih svojti za 137.500,00 kn te su iznosila 2.612.500,00 kn. Također, u Upravi za zaštitu prirode, duže vrijeme je nedostatan broj zaposlenika u odnosu na potrebu pravodobnog rješavanja zaprimljenih zahtjeva za naknadu štete (izrada sporazuma i provedba predradnji za isplatu naknade štete). Zbog navedenog su se kumulirali zaostaci iz prošlih godina u rješavanju predmeta naknade štete, koji su se dodatno povećali zbog novih obveza (isplata naknade oštećenicima na račun otvoren u banci). Na koncu 2016. su bila 2 073 otvorena (neriješena) predmeta (jedan predmet iz 2013. i sedam iz 2014. zbog toga što se za pojedine predmete vodi parnični postupak ili su oštećenici preminuli, 635 iz 2015. te 1 430 iz 2016.), a ukupna vrijednost neriješenih zahtjeva bit će poznata nakon obrade.

Iz mrežne aplikacije Evidencija šteta od strogo zaštićenih životinja nije moguće dobiti podatke o stanju na koncu 2016., nego se podaci odnose na stanje u trenutku povlačenja podataka putem izvještaja. U 2016. je obrađeno 1 940 zahtjeva (predmeta) za naknadu štete u ukupnoj vrijednosti 2.423.913,00 kn (od čega su četiri iz 2011., četiri iz 2012., 20 iz 2013., 1 370 iz 2014. te 542 iz 2015.). Odobrena su 1 872 predmeta, a odbijeno je 68 predmeta. Prema podacima iz travnja 2017., zaključena su 1 742 sporazuma prema kojima je isplaćena naknada štete, a 130 sporazuma podnositelji zahtjeva (oštećenici) nisu potpisali i vratili potpisani sporazum Ministarstvu, zbog čega nisu isplaćeni.

U vezi s naknadama šteta koje nanese životinje zaštićenih divljih vrsta i nadalje se predlaže poduzimati aktivnosti za efikasnije rješavanje predmeta.

- 3.2. *Ministarstvo prihvaća nalaz i očituje se kao i na točku 1.1. Nalaza o nalozima i preporukama prema kojima nije postupljeno, u dijelu koji se odnosi na naknade šteta oštećenicima koje nanese životinje strogo zaštićenih vrsta.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Ministarstva za 2016. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je bezuvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja, financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama objektivno iskazuju rezultate poslovanja te stanje imovine i obveza.

Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti vezane uz usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koje bi utjecale na izražavanje drukčijeg mišljenja.

4. Do 16. listopada 2016., Ministarstvo je obavljalo upravne i druge poslove prema odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12, 39/13, 125/13 i 148/13), a nakon toga prema odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 93/16 i 104/16). Ministarstvo obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na zaštitu okoliša, gospodarenje otpadom, zaštitu zraka, tla, voda, mora, biljnog i životinjskog svijeta, poslove u vezi s očuvanjem bioraznolikosti, georaznolikosti, održivim korištenjem prirodnih dobara, očuvanjem i zaštitom dijelova prirode, upravljanje vodama, zaštitu od štetnog djelovanja voda i leda, zaštitu od erozija i bujica, upravljanje vodnim dobrom i njegovo korištenje, provedbu zaštite voda i vodnog okoliša i mora od onečišćenja, poslove iz područja energetike i istraživanja i eksploatacije ugljikovodika i geotermalnih voda za energetske svrhe, poslove koji se odnose na obnovljive izvore energije i kogeneraciju te druge poslove iz nadležnosti utvrđene posebnim zakonom. Ministarstvo je koncem 2016. imalo 429 zaposlenika. Zakonski predstavnik Ministarstva od 23. prosinca 2011. do 22. siječnja 2016. bio je Mihael Zmajlović, a od 22. siječnja 2016. do 27. travnja 2017. je dr. sc. Slaven Dobrović. Za 2016. su ostvareni ukupni prihodi u iznosu 1.000.138.710,00 kn, rashodi i izdaci u iznosu 996.001.565,00 kn te je iskazan višak prihoda u iznosu 4.137.145,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodne godine je iznosio 63.909.826,00 kn te raspoloživi višak prihoda u sljedećem razdoblju iznosi 68.046.971,00 kn. Vrijednosno su najznačajniji prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu 736.531.444,00 kn, koji čine 73,6 % ukupnih prihoda te prihodi iz državnog proračuna u iznosu 255.267.231,00 kn, što je 25,5 % ukupno ostvarenih prihoda. Vrijednosno su značajniji rashodi i izdaci ostvareni za provedbu sljedećih aktivnosti i kapitalnih projekata: Operativni program Okoliš, Prioritet 2 i 3 u iznosu 571.943.398,00 kn ili 57,4 % ukupnih rashoda i izdataka, Operativni program Okoliš, Prioritet 1 i 3 u iznosu 190.008.616,00 kn ili 19,1 %, Projekt izgradnje vodokomunalne infrastrukture u iznosu 71.795.587,00 kn ili 7,2 %, Administracija i upravljanje Ministarstvom u iznosu 53.416.150,00 kn ili 5,4 %, CEB – obrana od poplava u iznosu 45.000.000,00 kn ili 4,5 % te Sustav navodnjavanja Kapinci – Vaška u iznosu 11.031.253,00 kn ili 1,1 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka.

Potraživanja su na koncu 2016. iznosila 1.700.489.410,00 kn, od čega su dospjela potraživanja 849.012,00 kn, odnosno nedospjela 1.699.640.398,00 kn. Do sredine travnja 2017. su naplaćena potraživanja u iznosu 5.901.368,00 kn, od čega se na dospjela potraživanja evidentirana koncem 2016. odnosi 71.898,00 kn.

Ukupne obveze su iznosile 7.755.875,00 kn, od čega su dospjele obveze 88.325,00 kn, a nedospjele 7.667.550,00 kn. Do sredine travnja 2017. podmirene su obveze u iznosu 6.412.133,00 kn, a nisu podmirene obveze u iznosu 21.509,00 kn koje su bile dospjele na koncu 2016. Planirana vrijednost nabave za 2016. je iznosila 14.075.769,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Plan nabave i izmjene su objavljene na mrežnim stranicama Ministarstva. Ustrojen je registar ugovora i okvirnih sporazuma, koji sadrži zakonom propisane podatke te je objavljen na mrežnim stranicama Ministarstva. Prema statističkom izvještaju o zaključenim ugovorima, u 2016. je na temelju dva ugovora i jednog okvirnog sporazuma ugovorena nabava usluga u vrijednosti 3.711.250,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Na temelju otvorenih postupaka javne nabave su zaključena dva ugovora za nabavu usluga u vrijednosti 1.716.250,00 kn s porezom na dodanu vrijednost i jedan okvirni sporazum za nabavu usluga u vrijednosti 1.995.000,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn je iznosila 7.102.166,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Prema navedenom, ukupno ugovorena nabava robe i usluga u 2016. je iznosila 10.813.416,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Revizijom za 2016., utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, računovodstveno poslovanje i rashode nisu značajne te nisu utjecale na istinitost financijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zbog čega je izraženo bezuvjetno mišljenje.